

TLAČOVÁ SPRÁVA

7. apríl 2025

Film Prípád Barnabáš Kos a ďalšie slovenské diela vyšli exkluzívne na blu-ray nosičoch v zahraničí

Až tri slovenské filmy vyšli v týchto dňoch na blu-ray nosičoch v zahraničných vydavateľstvách. V prestížnom britskom vydavateľstve Second Run sa k záujemcom dostal film Petra Solana *Prípád Barnabáš Kos* (1964), dve americké vydavateľstvá priniesli na medzinárodný trh filmy *Krvavá pani* (1980) Viktora Kubala a *Pehavý Max a strašidlá* (1987) Juraja Jakubiska. Pre klasickú kinematografiu je to dôležitá cesta, ako sa dostať aj k zahraničným divákovi.

„Ak slovenské klasické filmy vydávajú zahraničné vydavateľstvá, znamená to, že filmy sú dostupné mimo Slovenska prostredníctvom medzinárodných distribútorov, ktorí sa špecializujú na zahraničnú kinematografiu, často zameranú na artové a/alebo klasické filmy. Slovenské filmy vydávané zahraničnými vydavateľstvami predstavujú istú formu kultúrneho exportu. Cieľom je predstaviť slovenskú filmovú históriu, kultúrne príbehy a jedinečné filmové štýly v iných častiach sveta, čo je obzvlášť dôležité pre takú malú krajinu, akou je Slovensko, ktorej kinematografia nie je až tak medzinárodne známa,“ hovorí Rastislav Steranka, riaditeľ Národného kinematografického centra SFÚ.

Film *Prípád Barnabáš Kos* režiséra Petra Solana je satirická tragikomédia praniejúca malomeštiacke prežitky, pokrytectvo a intrigánstvo, ide o nadčasové dielo. Hlavným hrdinom tejto adaptovanej poviedky Petra Karvaša je Barnabáš Kos, trianglista veľkého symfonického orchestra, ktorý je nečakane menovaný za jeho riaditeľa. Skromný hudobník sa spočiatku bráni, no čoskoro pochopí, akými pravidlami sa riadi mechanizmus kariéry, ku ktorému nevyhnutne patrí pochlebovanie a šplhúnstvo jeho kolegov a využije to.

Digitálne reštaurovaný film vyšiel na blu-ray nosiči v prestížnom vydavateľstve Second Run a obsahuje viacero zaujímavých bonusov. Okrem úvodu Rastislava Steranku sú na blu-ray nosiči aj krátky dokumentárny film Petra Solana *Nemecká* (1974), krátky animovaný film Viktora Kubala *Postup* (1968) a portrét televíznej hlásateľky a konferencierky Jarmily Košťovej z roku 1969, ktorá vo filme stvárnila hlavnú ženskú rolu. Súčasťou balenia blu-ray nosiča je 32-stranový booklet s novými textami o filme od filmového vedca a historika Jonathana Owena a režiséra Petra Stricklanda. *Prípád Barnabáš Kos* je už deviaty titul vydavateľstva Second Run licencovaný Slovenským filmovým ústavom (SFÚ). V minulosti vyšli na DVD nosičoch filmy *Slnko v sieti* (1962) Štefana Uhra, *Vtáčkovia, siroty a blázni* (1969) Juraja Jakubiska, *Obrazy starého sveta* (1972) Dušana Hanáka a *Drak sa vracia* (1967) Eduarda Grečnera. Na blu-ray nosiči vyšli filmy *Panna zázračnica* (1966) Štefana Uhra, *Neha* (1991) Martina Šulíka, *Kým sa skončí táto noc* (1965) Petra Solana a *Drak sa vracia* (1967) Eduarda Grečnera. Všetky nosiče majú anglické titulky a sú určené pre medzinárodný trh.

„Zvyčajne sa naše klasické filmy stretávajú s priaznivou odozvou u úzko špecializovaného publika, ktorému sú, v prvom rade, určené,“ hovorí o ohlase zahraničného publika na naše klasické diela Rastislav Steranka. *„Bývajú pozitívne recenzované v špecializovaných filmových časopisoch, alebo oceňované kritikmi pre ich historický význam a umeleckú kvalitu. Reakcie na klasické slovenské filmy vydávané v zahraničí sú zmesou obdivu a záujmu. Aj keď nedosahujú mainstreamovú popularitu, zvyknú ich oceniť práve tí, ktorí sledujú svetovú kinematografiu a jej históriu.“*

Pri príležitosti vydania Solanovho filmu *Prípád Barnabáš Kos* vo vydavateľstve Second Run zverejnil Britský filmový inštitút 10 významných filmov slovenskej novej vlny s ohľadom na slovenský prínos pre československú novú vlnu. Autor textu Michael Brooke píše, že *„popri Věře Chytilovej, Milošovi Formanovi, Jiřim Menzelovi, Janovi Němcovi, Ivanovi Passerovi a ďalších, ktorí sídlili v pražských*

Barrandovských ateliéroch, vychádzala rovnako živá filmová kultúra aj z bratislavských ateliérov na Kolibe. A ak Eduard Grečner, Elo Havetta, Juraj Jakubisko, Peter Solan a Štefan Uher zostávajú neznámi aj inak dobre informovaným filmovým fajnšmekrom, odráža to, ako sa distribúcia príliš často riadi módnymi výstrelkami.“ Brooke k tomu zároveň dodáva, že „vnímanie sa však mení vďaka úsiliu Slovenského filmového ústavu v Bratislave (ktorého DVD a blu-ray vydania sú vždy prístupné v angličtine) a spoločnosti Second Run vo Veľkej Británii, ktorá získala licenciu na niekoľko reštaurovaných filmov SFÚ.“

Okrem britského vydavateľstva Second Run, ktoré sa dlhodobo venuje aj vydávaniu slovenskej kinematografie na nosičoch, vychádzajú slovenské filmy tiež vo vydavateľstvách v iných krajinách. V marci na blu-ray nosiči vyšla v americkom vydavateľstve Arbelos Films *Krvavá pani*, druhý celovečerný film Viktora Kubala. Digitálne reštaurovaný film s prvkami komiky a tragicky, inšpirovaný historickou legendou o krutej Čachtickej panej, na blu-ray nosiči dopĺňajú Kubalov prvý celovečerný animovaný film *Zbojník Jurko* (1976) a dvadsaťdva krátkych Kubalových filmov z rokov 1944 až 1989. Súčasťou nosiča je aj nová esej Rastislava Steranku venovaná tvorbe Viktora Kubala a 12-stranový booklet. Limitovaná edícia navyše obsahuje hárok so samolepkami postáv z Kubalových filmov a má aj obal v špeciálnom dizajne.

V americkom vydavateľstve Deaf Crocodile Films vyšiel v marci na blu-ray nosiči rozprávkový film Juraja Jakubiska *Pehavý Max a strašidlá* (1987). Ide o paródiu na frankensteinovské príbehy. Jej hlavným hrdinom je chlapec, ktorý sa na potulkách svetom ocitne na hrade baróna Frankensteina. Táto limitovaná deluxe edícia okrem samotného filmu obsahuje aj krátky film o filme z roku 1986 od režiséra Rudolfa Ferka s fascinujúcim pohľadom do zákulisia nakrúcania, dokumentárny film o režisérovi Jurajovi Jakubiskovi *Portrét režiséra* (1989) v réžii Mateja Mináča, obsahujúci aj rozhovor s legendárnym Federicom Fellinim. Nosič obsahuje aj tri nové videorozhovory s kameramanom filmu Jánom Ďurišom, asistentkou réžie Petrou Galkovou a s Rastislavom Sterankom, riaditeľom Národného kinematografického centra SFÚ a ďalší bohatý bonusový materiál.

Vydávanie slovenských klasických filmov na nosičoch v zahraničí je dôležitým krokom pri zachovávaní slovenského filmového dedičstva a ponúka svetovému publiku prístup k dielam, ktoré by inak zostali neznáme. Táto činnosť je súčasťou prezentačných aktivít Slovenského filmového ústavu. „*Vydávaním klasických slovenských filmov na medzinárodnej úrovni SFÚ prezentuje slovenské filmové dedičstvo, kultúru a históriu svetovému publiku. Zahraničné vydania blu-ray klasických slovenských filmov zo zbierok SFÚ pomáhajú zachovávať, propagovať a zdieľať odkaz slovenskej kinematografie a zároveň prispievajú k lepšiemu pochopeniu kultúrneho a historického kontextu krajiny,*“ uzatvára Rastislav Steranka.

[Film Prípád Barnabáš Kos – vydavateľstvo Second Run](#)

[Film Krvavá pani – vydavateľstvo Arbelos Films](#)

[Film Pehavý Max a strašidlá – vydavateľstvo Deaf Crocodile Films](#)

[Text Michaela Brooka „10 veľkých filmovej slovenskej novej vlny“ na stránke BFI](#)